

Novi list izhaja vsako soboto ob 4. popoldni z prilogo *Mali Novičar*. Za naročnike v deželah salta, monarhije naročnina stane: s i celo leto 8 kron za pol leta 4 kron, za štiri leta 2 kroni. Naročniki zunaj države plačajo 9 kron na leto. — Posa mezne številke se prodajajo v obakarnah po 5 nov. (10 stotink). — Kdor se dobi pravočasno sta i i z reklamira po pošti z nefrankovanim odprtim pismom.

Telefon štev. 677.

NOVI LIST

Oglasi se vrščujejo po pogodbi; za poslana, osmrtnice in druge privatne sestavke je plačati 10 stotink za peti vrsto. — Naročnina in oglašaji naj se pošljajo upravnistvu lista. — Plačilo naročnine in oglasov je izvršiti franko v Trstu. Dopiši naj se pošiljajo uredništvu, katero pa ni dolžno jih vrati četudi nepriobčeni. — Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. — Naročnina in oglašaji je plačati v naprej.

Telefon štev. 677.

Ricmanjsko prašanje.

Tržaško-koperski škof dr. Francisek Nagl je te dni objavil sledeče pismo:

Vernikom Ricmanj in Loga!

Tretjikrat je že v teku enega leta, da spregovorim do Vas v Gospodu ljubljene verniki. pastirsko besedo, da si molim v vsem tem času posebno od zadnjega postnega časa sem posebne molitve pri sv. Maši, da bi Gospod Bog omahljiva srca privedel na pravo pot. Toda ne samo jaz, temveč tudi mnogi drugi molijo z menoj za Vas, da bi bil skrajšan čas skušnje in da bi zopet doživeli srečnejše čase kakoršni so bili pri Vas pred nemiri.

Vem dobro, da do takrat ste radi vkljub marsikakim težavam po navadi svojih očetov in pradedov in v soglasju z vsem slovenskim narodom priznavali svojo krščansko vero, ste radi poslušali sv. Mašo, sprejemali sv. zakramente, krasili svojo cerkev in da ste gostoljubno sprejemali romarje kateri so prihajali v svetišče sv. Jožefa in ste jim prirejali prijazno bivanje med Vami.

Toda prišli so čez Vas hudi časi. Izkoristilo se je Vašo dolgoletno željo za samostalno župnijo, da se je Vas odvedlo iz prave poti, pregovorilo se je Vas, da ste odklonili vže ponujeno župnijo. V cerkveno upravno vprašanje preneslo se je narodnostno vprašanje.

Vaši voditelji in izvestni listi so Vas hujskali in postavili kot poskuševališče, na koje da bodo drugi gledali in spravili so Vas z varljivimi obljubami v nevarnost, da izgubite svojo vero. Nič ni pomagala potrpežljivost, koja je pokazal v Bogu počivajoči škof Andrej Marija nič niso koristile s solzami spremljane besede, koje je govoril do Vas sivolasi starček. Voditelji niso Vam puščali niti dosti časa, da bi stvar trezno razmišljali in se posvetovali s cerkveno oblastjo in tako je postala beseda „Ricmanje“ bojni klic za tiste, ki hočejo prenašati nacionalni duh v cerkev. Božjo in koji hočejo v bogati cerkveni oblasti le v toliko, v kolikor se kaže ta naklonjena njih namenom.

Dobro znam da mnogi od Vas globoko obžaljujejo dogodke v Ricmanjih, toda iz strahu pred ljudmi in iz strahu pred

škodo ste sledili onim, ki so Vas rabili v svoje namene in da bi Vas pomirili, so Vas nagovarjali, da izjavite, da hočete postati uniat, da si se ta korak protivi naredbam in določbam sv. Stolice — česar pa najbrže Vi niti znali niste. — Zato pa je apostolska Stolica izjavila že leta 1901., da ne odobruje spremembe v obredu in s tem tudi ne spremembe jezika pri sv. Maši. dočim so oni, koji so zastopali Vašo stvar javno v pismu in v besedi trdili, da je sv. Stolica dala svoje dovoljenje.

Kako me je čestokrat žalostilo ko sem videl, kako se Vas zlobno izrablja! In gotovo mora biti žal tudi Vam; da se je Vam poslanemu duhovnemu pastirju, vrlemu sinu slovenskega naroda skoraj onemogočilo življenje med Vami! Kako je bilo gotovo žal tudi Vam, očetje in matere, ko se ni delilo Vašim otrokom zakramenta sv. krsta; ko ste gledali, kako so nekateri Vaših dragih umirali brez tolažbe sv. vere, da si je bil duhovnik pripravljen pomagati Vam ravno tako po očetovsko, kakor so pomagali Vaši prejšnji duhovniki Vašim očetom in dedom. Kako grozno če je bila zaradi tega znabiti obsojena ena sama duša pred božjim prestolom? Tej duši ne pomaga nihče več!

„Kamor pade drevo, tam ostane“. Predragi! Z vero, z dušo in večnostjo se ne sme predrzno igrati. Nihče od tistih, kateri spravljajo Vaše duše zdaj v nevarnost jih ne bode mogel rešiti obsodbe. „Bog je pravičen sodnik, in strašno je, postiti v roke živemu Bogu“.

Toda pri vsej svoji žalosti nad takimi dogodki kakor tudi nad tem, da se ni hotelo ceniti mojih dobro namenjenih svetov, tolažilo me je vendarle to, ker ste se za upno obračali do sv. Stolice kot najvišje cerkvene oblasti kateri so podrejeni pastirji in ovčice; saj je sv. Stolica ona mati, „katero morajo radi njenega visokega in odličnega prvenstva soglašati vse cerkve, to je vsi verniki povsod in kjerkoli so, (S. Irenej). Zdaj pa je sv. Stolica rekla svojo besedo in jaz Vam jo naznanjam kot Vaš škof.

Po zrelem premišljevanju izjavila je sv. Stolica dne 3. septembra t. l. da odobruje popolnoma postopanje škofijske oblasti v Trstu in da dosledna obstoječim odredbam

ni dopustila ne dopušča in ne bo dopustila prestopa prebivalcev Ricmanj in Loga h grško rutenskemu obredu. Za katoličana je pot jasna. Rim je govoril vprašanje je končano naj bi končala tudi zmota!

Prosim in rotim Vas torej pri Gospodu in pri ljubezni do naše matere, sv. katoliške Cerkve, vrnite se zopet k cerkvenemu življenju, kakoršno Vam narekuje ta prava mati narodov. Ona sama zna najboljšo, kaj Vas zopet privede do miru. Njej je dal Jezus Kristus vso oblast; Sv. Petru in njegovemu nasledniku papežu je Gospod zaupal pastirje in ovčice. Skrbite torej, da bode te v Kristusovi čeredi na tistem mestu, katero Vam nakazuje cerkev, ker sicer gorje Vam in Vašim otrokom. „Kdor cerkve ne posluša, tu naj Vam bo kakor pogan in očen grešnik, je rekel sam naš Gospod Jezus Kristus.

Če bi Vam pa izvestni krogi ali časopisi zopet rekli: „Ne ostanite pod nikakim pogojem latinsko-katoliški kristjani,“ znate zdaj, da ti hujskajo proti materi cerkvi in Vas hočejo zavesti k nepokorščini in odpadku. Ne pustite se zavajati z besedami kakor so „svoboda vesti“ i. t. d., ker te Vam ne bodo pomagale v zadnji težki smrtni uri in pri sodbi božji. In če je kdo med Vami, kateri bi Vas hotel v tem slovesnem odločilnem trenutku zapeljivati k nepokorščini, znate, kaj si morate misliti o takem človeku: „Odstranite hudobnega iz svoje sredine“ (I. Kor. V. 13), on nima duha Jezusa Kristusa.

Pozivljam Vas po očetovsko, pridite s tistim zaupanjem in s tisto ljubeznijo k meni, kakoršno gojim jaz do Vas: izberite tri zastopnike, koji se bodo posvetovali z menoj o obnovljenju cerkvenega življenja pri Vas, in ko se bo prepevalo v Vaši cerkvi Bogu hvalo na način kakor to Cerkev odreja, tedaj bo ustanovljena pri Vas tudi samostalna župnija. Vstreženo bo tedaj Vaši vroči želji in v pravi svobodi vesti in v pravi svobodi otrok božjih boste mogli vršiti svoj posvetni poklic, ne da bi izgubili nebeskih zakladov. Ne pustite se pa zavesti tudi po prazni slavi ali gmočnih koristih, katere bi se Vam morebiti obljubljale; ker „nebesko kraljestvo ni jed ne pijača, temveč pravičnost in mir in veselje v svetem Duhu; kdor namreč tako služi Kristusu, dopada Bogu in je potrjen pri ljudeh. Torej, kar je od miru, to

posnemajmo in kar je v lep izgled, to si hranimo jeden drugemu.“ (Rim. XIV., 17—19.)

Poglejte tudi na ljube svetnike, na zmagoslavno Cerkev v nebesih; glejte na velika Apostola sv. Cirila in Metoda, katera sta postala le po milosti božji in po svoji udanosti do sv. Stolice to, kar sta Prava Ciril-Metodijeva Cerkev je le ona, v kojoj je papež vrhovni poglavar. Ista sv. Stolica, katera je vodila oha svetnika ista vodi tudi Vas; ista sv. Stolica, koja je govorila po sv. Cirilu in Metodu, ista govori danes tudi Vam in kakor sta si pridobila sv. Ciril in Metod s pokorščino do sv. Očeta venec v nebesih, tako se bode te večno izveličali tudi Vi le na ta način, da se pokorite ukazom sv. Stolice, kajti sv. Stolica je oni zvesti oskrbnik in gospodar, „kateri zajema iz svojega zaklada in deli novo in staro ob pravem času“.

Končno izročam to našo skupno zadevo Materi dobrega sveta, sv. očaku Jožefu in vsem našim sv. angeljem varuhom in našim sv. zaščitnikom in Vas opominjam in blagoslovim z besedami apostola narodov: „Če kdo ne uboga naši besedi v pismu, zaznamujte ga, in ne družite se z nim, da bo osramočen; ne smatraje ga pa za sovražnika, ampak posvarite ga kot brata. Gospod miru pa naj Vam podeli vsepovsod večnotrajni mir. Gospod naj bo z Vami vsemi.“ (II. Tes. III., 14-16.)

Politika.

Krona in Mađari.

Cesar je izdal naslednje povelje na armado: V sled važnih državnih opravkov se nisem mogel udeležiti vaj 7. in 12. kora. Ker pa me je nadomeščal general konjice, nadvojvoda Franc Ferdinand, sem dobil natančna poročila o vajah, o katerih se je nadvojvoda v vsakem oziru pohvalil. Pri vajah v Galiciji pa sem se sam prepričal o dobrem vodstvu, izvežbanosti in ustranosti vse oddelkov. Čimbolj sem prepričan o potrebi, važnosti in udanosti vse svoje armade, tem bolj moram in hočem vzdrževati obstoječe in dobre naprave. Tisti, ki hočejo z enostranskimi zahtevami, nepoznajoč velikih nalog skupne armade za obe državni polovici, zrahljati močno njeno sestavo, naj vedó da se nikdar ne odpovem pravici, ki ji imam kot najvišji poveljnik. Kreпка in enotna, kakr je, mora ostati moja armada, mečna obramba avstro-ogrške države proti vsakemu sovražniku. Zvesta svoji prisegi bode moja armada izvrševala svojo resno dolžnost v duhu edinosti in skupnosti, ki spoštuje vsako narodno posebnost in rešuje nasprotja, ker uporablja posebne prednosti vsacega naroda v blagor velike celote.

sklepi, a je od marsikterega ognjčca vstajal zopern duh po — osmojeni juhi, rčetu ali drugem, tedaj je odmevala iz hiš kletvina, prepir, da celo pretep, jok in vp tje žensk in otrok.

In kdo je vse to provzročil? Nikdo ni razvozljal čudovite zagonetke, da si je bila dokaj enostavna. Kaj je bilo?

Joža je prav strahovito — „k'hnit!“. „To zaspano ljudstvo moraš drezati k življenju z umetnimi sredstvi drugače ti poči kakr Eskimo“, tako je Joža često dejal, vidši učinek svojih duhovitih eksperimentov.

Nekoč si je hotel napraviti izvenredno zabavo — katera pa bi ga bila skoro stala nekaj kapljic — krvi. Porabivši hip, ko je vladal okrog njega obupen molk in brezdanji praznota, improvizira glasove kihanja, spremljani z glasovi zevanja, kar se je skupno slišalo nekako tako le: „Rih rah — á — á!“

Ta krik, ki je uprav pretresel zastali zrak mej okamenalimi stavbami hiš, je narenil učinek, kakor bi se razstrelil precejšen sodček smodnika.

Kakor bi kdo udaril s kijem v čebelnjak, i: katerega se spó krđeli čebelic in trtov, vsulo se je iz hiš kar leze in gré ter se postavilo v bojno pozicijo. Kar je kdo slučajno držal v roki, s tem je razjarjen prihitel na ulico, a povpraševanja in poizvedovanja ni bilo konca ni kraja.

(Konec prih.)

PODLISTEK

Vivisekcije.

Piše Kamnoski.

III.

Kdo ga je nešel?

Radovčani so jako naivni pa tudi originalni ljudje. Zares, ako nedostaje pisatelju povesti, ali slikarju ali kiparju originalov, svetujem mu, da si jih pride nabrat v Radovico. Tu najdes vsega dovolj česar nudi sveža priroda posebnega v človeški podobi. Ob najrazličnejših varijacijah v značaju in vnanosti pa se vleče skozi bistvo Radovčanov kot poglavitna poteza: *robotost in volli ponos*; ako dodaš še specifično neolikanost kot *sád zanemarjenosti v vzgoji*, pa imaš to ljudstvo kakor živi in umira v svoji od kulturnega sveta skoro do cela izločeni samoti.

Da se iz takega ljudstva ob priliki da marsikaj narediti, je umevno, da si je znano, da z Radovčani ni dobro šale zbijati. Marsikdo jo je že skupil, ki jih je skušal „nategniti“, da si je bila skušnjava za take eksperimente v očigled svojstvom Radovčanov pri tem in onem že prevelika.

Najmanj se jih boji še *Galomajnikov* Joža.

Mož je svoj čas učiteljaval, pa je imel nesrečo, da mu je mrtvoud pobabil telo tako, da je moral dati slovo „službi“ ter iti v pokoj v Radovico, kjer je hišni posestnik. Vkljub svoji nezgodi pa razpolaga z neizcrpnim humorjem, katerega se je baje navzel pri „paglavcih“, zaradi česar je tudi dokaj priljubljen pri svojih so-„meščanih“. Ves dan presedi pred svojo hišo, z onemoglo levico v žepu ter svoje bistro oči upiraje v — praznoto svoje okolice. Po tej praznoti — Radovica je namreč majhen kraj z malo nad tisoč prebivalcev, — prihaja od časa do časa kako človeško bitje na katero seveda prežé Jožev oči, kakor pajk na plen. No, saj ga tudi skoro ni Radovčana obojega spola, da bi se ne vstavil pred njim in malce ne pokramljal. Ta okolnost mu daje nekako značaj javnega posvetovalca v Peking, okoli katerega se dan na dan zbira mlado in staro in sploh vse kar nosi — kito. Zelo rad se Jože pošali s tem in onem ter ga spravi v zadrego, če le more. Ako pa zavlada okoli njega le prevelika samot, tedaj se začne po praznem trgu strašen vrisk in krik, ki često provzroči celo revolucijo. Vse hiti na praga povpraševat, kaj je bilo. Ugibanja in posvetovanja potem ni konca ne kraja in ako se je krik po avil slučajno v dopoldunjem času, tedaj je imel za marsikako rodbino celo zlih posledic. Kajti ženice, ki so na krik prihitele na prag s — kuhalicami, vstopile so se često v krog ter pričele razmotrivanje. Prva je bila vsikdar na vidiku Bašti-

cova ta Rezasta. Položivša roki nad nedrije, je pričela:

„Kaj pa je bilo že spet? Tak krik, tako vpitje je bilo slišati, da bi človek mislil: Turka smo dobili, ki nas bo začel klati kar od kraja, kakor do li kristjane v Mrcedoniji. Ali pa je človek že res varen svojega življenja pri belem dnevu, o jehtasa vendar!“

Joža je nekaj časa gledal babaro po strani, na to pa je dejal takisto mirno in sarkastično, kakor zna samo on:

„Veš kaj Reza, tebe bi bilo pač škoda, da bi te klal Turek, pa če bi mu še tako trla šla za — stare kure, kadar ima — „kajmakim“.

Pri teh besedah so kuhalice udarile v splošen smeh, a Reza je postala ruda ko puran ter se razččetnila nad Jožem:

„Kaj imam? Kam? Kaj boš čisto s staro kuro, to pa že rečem, da za devet mladih še odinam, pa naj bo Turek ali kristjan!“

Tej definiciji Bošticove Reze, znane pod predkatom „Radovskega dnevnika“ je sledil še hujši smeh v kolobarju „gospodin“, smeh, ki je privabil iz svojih skrovišč tudi možke v raznih „uniformah“ svoje obrtne in drugačne lastnosti. A vidši ženske v taki nedopustljivi nevelavnosti, jeli so možakarji obklati svoje „boljše“ polovice z raznimi slovničnimi okra-ki, očitajoč jim lenobe, nesposobnost za redno življenje itd. Ko pa je prišla opoldunja ura, čas, ko je treba sesti z lačnim želodcem k

Ta cesarski dnevni red na vojsko je silno de-
loval to in ostan. Litave. Tostranski naši gospodari
— Nemci, so kar iz sebe veselja, ker vidijo s tem
korakom zopet utrjeno svojo pozicijo gospodstva in
izražajo, potem svojega novinstva, hvalo in odo-
bravanje za tako energičen nastop, proti zahtevam
Madjarov; a v tem veselju je le premalo skrita bo-
jaz, ki jih je mučila, da bi bili v slučaju privo-
litve v zahteve Madjarov izgubili svojo predpravo
nemškega gospodstva ker bi z enakimi zahtevami
nastopili tudi Slovani in potem bi za vedno po vo-
di splavala njih želja: uvedanje nemškega kot dr-
žavnega jezika v Cislejtaniji in preko te v Bosno
in dalje na Vzhod.

Onostranski naši gospodari — Madjari, pa so
nepričakovano in nenavadno presenečeni vsled trde
zausnice. Njim ne gre v glavo — ker razvajeni
— kako da je cesar naenkrat mogel proti njho-
vim nacionalnim zahtevam tako odločno nastopiti.
Oni, da niso z svojo zahtevo mislili oškodovati voj-
ske, ampak jo le sprijazniti z svojimi narodnostnimi
aspiracijami (novo sredstvo pomadjarivanja slovan-
skega ljudstva li ured.) Boj se je torej začel med
krono in ošabnimi Madjari, ako se tudi nadaljuje,
za nas Slované mora biti vseeno. Mi dosedaj nismo
bili prašani v katerih si bode določbah, zato ne bi
bilo pametno, da se vtikamo v prepir to-in ono-
stranskih naših gospodarjev.

Odgovor Madjarov.

Neodvisna stranka je naročila na tisoče florov,
ki jih nosijo ljudje na rokav. Napis je „Chlopy 17.
septembra“ (datum cesarjevega povelja na armado.)
Glasila neodvisne stranke napovedujejo boj na nož.
„Egyetertes“ pravi, da Madjarov cesarjevo armadno
povelje sploh nič ne briga, ker je adresirano na
armado in ker ni od nobenega ogrskega ministra pod-
pisano. „Magyar Ország“ piše o armadnem povelju
tako, da se prav najvažnejši del njegovih izjav
v Cislitvanski sploh ne more ponatisniti. Ministrski
predsednik Khuen Hedervary je izjavil, da o armad-
nem povelju sploh ni vedel ničesar in da je zanj
doznan šele iz časopisov. Vlada stranka je sklicana
na dan 22. septembra na konferenco. Kossuthova
stranka zahteva, da se skliče poslanska zbornica na
dan 23. t. m.

Državni zbor

Vlada je v naglici sklicala državni zbor na
dan 23. t. m. Cesarska naredba je bila izdana ne-
nadoma, ker je še pred nekaj dnevi izjavil mini-
sterski predsednik, da se državni zbor nemore skli-
cati, ker zdaj zborujejo deželni zbori. Vlada hoče
od državnega zbora zahtevati brisanje predpostavke,
da ni smeti poklicati v službo novince, ako ne-
bode enaka vojaška postava glasovana tudi na Ogr-
skem. S tem korakom si hoče avstrijska vlada
zagotoviti mir med vojaštvom na tej polovici dr-
žave, ker bodo potem mogli tretjeletniki avstrijskih
polkov že z 1. oktobrom na trajni dopust.

Deželni zbori.

V vseh deželnih zborih so se oglašali pred-
logi proti zadržanju tretjeletnikov pri vojaštvu. Vla-
da je potem namestnikov mirila duhove trdeč, da
je o tej zadevi merodajen odločevati le državni
zbor ter izrekala nado, da se bode moglo tretjelet-
nikom dati drugih koncesij da se jih odškoduje.
Zdaj pa, ker je sklican državni zbor, bode to vpra-
šanje razpravljano v istem in se konečno za to
stransko polovico države povsem uredi. Deželni
zbori gotovo prekinajo za kratek čas svoje seje, da
se člani, ki so ob enem poslanci v državnem zboru
zamorejo vdeležiti sej državnega zbora, kateri bode
skupaj le nekaj dnevov.

Nemški cesar na Dunaju.

Nekaj dni se je nemški cesar Vilhelm mudil
na Ogerskem po loviščih. V petek zjutraj je pa do-
spel na Dunaj v obisk cesarju. Na kolodvoru ga je
sprejel cesar in nadvojvode. Po ulicah je bilo raz-
meščeno vojaštvo v gostih redovih. Vsled dežja je
bilo na ulicah le malo ljudi. Isti dan zvečer je bil
na dvoru svečani obred pri katerem sta si oba ce-
sarja nazdravljala kot prijatelja in zaveznika.

Šuklje in Tavčarjeva politika

„Slovenec“ je iz peresa dvornega svetnika
Šukljeja pred časom objavil več temeljito pisanih
čankov o pogubnosti dr. Tavčarjeve politike na
Kranjskem. Jedro te politike je alijanca slov. na-
predne stranke z nemško pangermansko v svrhu,
da se zatre katoliško narodno gibanje na Kranjskem
ter da se paralizuje nemška nestrpnost v deželi.
Kako pogrešena pa je ta taktika, je najbolj raz-
vidno baš iz nestrpnosti „Nemcev“, kateri sicer radi
bero „Slovenski Narod“ katerega prej niso, ki pa
od svoje nestrpnosti niso pustili niti za las, katerim
geslo je in ostane: cel svet nemšk. „Slov. Narod“
se je ob izvolitvi svetnika Šukljeja državnim po-
slancem jel netaktno drgniti ob tega moža zaradi
tega ker je bil kot kandidat kat. nar. stranke izvo-
ljen z ogromno večno 2492 glasov. Tako vedenje
glasila premagane stranke nasproti možu, katerega
bi ta stranka z obema rokama sprejela, če bi bili

hotel stati v njej, pa je naravnost neolikano, da
ne rečemo kaj več. Kako si drznejo ljudje okoli
„Naroda“ napadati moža, čegar duševno obzorje in
zmožnosti daleč presegajo njihovo obzorje in zmo-
žnosti! Šuklje je izvoljen na program katoliško-
narodne stranke, katere delo je posvečeno braniti
najsvetejše svetinje slovenskega naroda. Ali je „Sl.
Narod“ zares pravi in pravcati izdajski list, da kaj
takega premore? Ako se „napredna“ stranka katere po-
gubno pajdaštvo z Nemci je rodilo že toliko gorja, še
glasno obreguje ob moža, ki hoče slov. ljudstvu do-
bro in nič ko dobro, tedaj je to že uprav predržno
izdajalstvo. Ako ste, gospoda okoli „Naroda“, že
res obupali nad srečo našega naroda, tedaj vsaj
vrzite puško v koruzo in se skrijte. Ako pa se ve-
žete s tujci, za to tudi, da naročajo in čitajo Vaš
list ter na tak način „konkurirate“ „Slovenca“, tedaj
je pa to še celo pomilovanja vredno.

Avstrijska eskadra pripravljena na odhod.

Iz Pulja poročajo razni listi: V soboto po
noči je dospela z Dunaja brzokajka, s katero je
dobil tukajšnji admiral ukaz, naj stori vse po-
trebno, da bodo pripravljene na odhod vojne ladje
„Habsburg“, „Arpad“, „Wien“, „Szigetvar“, „Pan-
ther“ in „Magnet“. Poveljnikom teh ladij je dolo-
čen kontre admiral de Kneisler. Kakor hitro je
prišel ukaz, pričeli so z veliko naglico v arzenalu
in v zalozah delati, da so jih preskrbeli z zadostnim
živežem in z veliko množino streljiva. V nedeljo
popoldne je bilo že vse delo s preskrbljevanjem kon-
čano in ladje so bile pripravljene na odhod. Do
sedaj ni pa še bilo dano kako povelje.

Bolgarija in Turčija.

Spomenico, ki jo je bolgarska vlada poslala
velevlastem in v kateri izjavlja, da bo Bolgarijo pri-
sljena prijeti za orožje, smatrajo v londonskih krogih
kot začetek odkritih nasprotstev. Večina londonskih
listov pozivlje vlado, naj se odločno zavzame za
Bolgare v Turčiji. — „Daily Mail“ veelo poročati,
da je bilo že v ponedeljek vse potrebno nrejeno za
odhod brodirja pred Solun. — „Daily Telegraph“ pa
svari pred vojno in pravi, da so tudi Avstrija in
Rusija krščanske države. Naj se torej njim zaupa!
— Odlični bolgarski častnik je izjavil, da se vojna
kljub miroljubnosti bolgarske vlade vedno bolj bliža.
Bolgarska vlada je sklicala pod orožje 6 šteden-
skim orožnim vajam 6 rezervov rezervnikov solijske,
filipopoljske in slivniške divizije, skupaj 25.000 mož.
To kaže v očigled koncentracije turških čet ob bol-
garski meji.

„Wiener Abendblatt“ trdi, da so se med Tur-
čijo in Bolgarijo že začele sovražnosti in da so
bolgarski vojaki že prekoricali turško mejo. Ta
vest še ni potrjena.

Turška vlada je dobila obvestilo, da je bol-
garska vlada poklicala tri divizije pod zastavo.

Uradna razglasila o dogodkih v Macedoniji
govore zopet mnogo o turških „zmagah“ nad vstasi.
V tukajšnjih diplomatskih krogih je splešno mnenje
da so te zmage večinoma izmišljenje ali vsaj močno
pretirane.

Macedonija.

Vrvenje in nemiri so na dnevnem redu še
zmiraj. Turčija si prizadeva, da bi upor udušila ali
vse zastoj. Nemiri in krvoprolitje je vedno večje
in se širi po vseh mestih in krajih. V Macedoniji
je turška vlada razmestila ogromno število vojske,
katera je utaborjena največ na meji Bolgarije, ker
se s te strani boji napada.

Različne vesti.

Ricmanjsko vprašanje. Ko je „Edi-
nost“ pred nekaj časa prinesla zopet „Dogodke v
Ricmanjih“ je „Novi List“ takoj zapazil za tistim
meglenim člankom, da se bliža nekaj, kar bi znalo
biti gospodom ne ravno — vseč. „In res: sredo
je prinerel „Slovenec“ sledečo brzokajko:

„Škofijski list tržaško-koperskega ordinarijata
je objavil konečno rešitev ricmanjskega vprašanja.
Rim odobruje z dekretom z dne 3. septembra do-
dočbe tržaške kurije, posebno premeščene kapelana
gospoda dr. Požarja. Ob enem izjavlja, da ne odo-
bruje in ne bo odobril prestopa v unijatstvo.“

Tržaški škof objavlja v svojem uradnem listu,
da je ricmanj ko vprašanje konečno rešeno od sv.
Stolice. Zlaj je konec vsakemu dvomu in tudi vsa-
kemu — zvijanju.

V uvodu članka omenja vladika, da se je
popolnoma hvalevredno speliralo na sv. Stolico; to
so zahtevali tudi časopisi, koji so sicer bili za
„Ricmanje“. Rim je odgovoril dne 3. sept. 1903
št. 17513 po prefektu Propagande kardinalu Gotti
tako le:

„Mi je drago da vam morem naznaniti da
je sv. Stolica odobrila Vaš operat v tem vprašanju
in na poseben način odstranitev iz Ricmanj kape-
lana dr. Požarja.

V istem času izjavlja Sv. Stolica:

„Sledeč določbam Apostolske Stolice se ni
vernikom iz Ricmanj in Loga dovolilo prestopa iz
latinskega v grško rutenski obred ne poprej in
tudi se ga ne odobri v bodoče.“

Roma locuta, causa finita.

Kar se tiče dr. Požarja, ni nikakor res da je
Rim ukazal škofu dr. Naglu, da mu mora vzeti
suspensijo nazaj, temveč je škof povabil dr. Požar-
ja, naj zapusti Ricmanje in naj mu se predstavi za
rehabilitacijo.

Glede časopisov, kateri so tolikokrat hujskali
Ricmanjce na opozicijo, pričakuje vladika, da se
popravijo, ker da bi sicer nemogoče, da jih kdo
čita, in če jih kdo čita, da se *Smrtno pregreši proti
ljubezni do cerkve.*

Besede so resne in ne potrebujejo nobenega
tolmačenja. Škof izdaje v tem slučaju ukaz kot
višji pastir tržaške škofije; ga ni izdal poprej — da
si bi bil mogel to storiti temveč je čakal besedo sv.
Stolice in na podlagi njene bebede je javno obsodil
pisanje takih časopisov.

Kdor hoče biti katoličan v dejanjih mora
sprejet vsak ukaz cerkvene oblasti; — kdor pa
ima katolicizem le v besedah, a praznoto v srcu
ta je že obsojen.

G. A. G. Benussi. V soboto dne 12. t.
m. popoldne je po kratki bolezi umrl v 54 letu
starosti trgovec G. A. G. Benussi, predsednik italij.
političnega društva v Trstu „Patria“. M-z je bil
vedno v prvih vrstah naših narodnih nasprotnikov
in je kot tak tudi o zadnjih mestnih volitvah po-
magal delo kamore, da je v prezadnji ponedeljek
dne 7. t. m. sedel z drugimi soobtoženci pred sod-
niki, da se zagovarja proti zatožbi o goljufijah, ki
so se izvršile preteklega aprila o času volitve trža-
ških mestnih svetovalcev. Z razsodbo od srede dne
9. t. m. je bil oproščen, vendar je ta obravnava
tako hudo nanj delovala, da je — sicer pepred po-
polnoma zdrav — par dnevov po tem umrl.

Pogreb se je izvršil v ponedeljek popoldne.
K pogrebu so vsi tukaj. italijanska društva pokli-
cala svoje člane, vsled česar je bila udeležba mno-
goštevilna. K pogrebu niso poklicali duhovnov, ker
se je temu gotovo zoperstavlil jud Venezijan, kateri
je ranje v sorodstva, a vendar je moral korakati pod
križem, kateri je bil nameščen na mrtvaškem vozu
v znak, da k večnemu počitku peljejo bivšega krist-
jana. Na pokopališču so izrekle razne osebe nad-
grobne govore.

Pogrebna spreveda so se udeležili tudi slo-
venski mestni svetovalci in corpore.

Preznačilno! Iz okolice nam pišejo: V
zadnji številki svojega lista ste povedali, da k ob-
letnici smrti pok. vit Nabergoja razun predsednika
Mand ča ni bilo nikogar drugega ne od političnega
društva „Edinost“ in ne od uredništva glasila istega
društva. In tako je tudi res in ker je tako res,
je pa tudi preznačilno za ono *jarnosti sicer prila-
jeno*, a pri vsaki priliki se pojavljajoč. *mržnja* do
osebe in spomina pok. Nabergoja, ki čepi globoko
v dušah onih, ki se skrito ali očitno tako radi ma-
ščujejo nad vsakomur ki ni plesal kakor so oni
— „brenkali“. Ali da oseba mrzlost nasproti pok.
Nabergoju seže celo čez — cerkveni prag, tega bi
ne mogel verjeti noben pravi rodoljub! Ali ste že
pozabili, kaj nam je bil Nabergoj? Ali tako „hi-
tro“ živite doli v Trstu? Ne, tako hitro ne živite
(saj v celih 18 letih niste še dožveli slovenske
mestne šole!), marveč nehvaležni ste! Nehvaležni
in malenkostni! Ako je pokojnik povedal katero
čez brk kakemu velikopolitičnemu domisljajcu iz
koroške ali malega mlina ulice — tedaj treba
držati jezo nanj do onkraj groba, kaj ne? To je
rodoljubno, reči: saj vem, kolike zasluge je imel
Nabergoj za „tržaške Slovence“, jaz mu pa le ne
morem pozabiti ker me je enkrat ponižal. Izborni
rodoljubje to! Gospoda! Ako bi Nabergoj ne bil
storil drugega nego da je iz narodnega junaštva
šel v ono grozno sejo mestnega sveta, v kateri so
imeli garibaldinci namen, ubiti ga. — Že zaradi
tega zasluži ta mučenik, da bi bili šli in corpore
k maši obletnici njegove smrti.

Toda pardon, kaj govorim: Nabergoj ni bil
pristaš „ricmanjskega gibanja“, in c-rkev sv. An-
tona novega je — rimsko katoliška cerkev.

**Italijanska šola pri sv. Ivanu za-
branjena.** Deželna vlada tržaška je tržaškemu
magistru zabranila otvoritev italijanske šole pri
sv. Ivanu pri Trstu. Zabranitev temelji na tem,
da nij postavne podlage za otvoritev šole.

Italijani in magistrat se namreč sklicujejo
na njihovo ljudsko štetje po katerem je v sveto-
vanskem okraju polovica prebivalcev italijanske na-
rodnosti in ti da nimajo pri sv. Ivanu italijanske
šole.

Najprej se mora poudarjati, da sklicevanje
na ljudsko štetje, ki ga izvrši naš mestni magi-
strat po svojih uslužbenih je falsifikacija najgrše vrsti,
ker na tisoče našega ljudstva zapeljuje z znano
zanjko: „o jeziku katerega se medseboj govori“.

Dalje pa se število onih navideznih 3000 italijanov
nahaja v vsem svetoivanskem okraju, ki se raz-
teza od Rojana okoli mesta do sv. Ivana in v tem
področju so odprte dve italijanske šoli in sicer ena
v ulici Giotto in druga v ulici Kandler, katere obe
sti mnogo bolj pri roki šlo pohajajočim ital. otro-
kom okraja sv. Ivan, nego bi bila šola zidana na
najodlonejem levem krilu svetoivanskega okraja.
Središče tega okraja Kolonja in Škorklja visijo ta-
korekoč nad mestom, medtem ko je sv. Ivan tja
v dolini pol ure daleč; zato je prepoved c. kr. dež.
vlade popolnoma umestna, ker varuje mir in red
pri sv. Ivanu in nedovoljuje potratu našega denarja
v iznaredenje naših otrok. Magistrat bode gotovo
rekuriral. Naj!

Privilegij Slovanom. Kdor prečita ta
naslov ne bode verjel, da bi mogli Slovani tudi v
Avstriji dobiti kako predpravo, ko še prav ne do-
sežemo, a vendar je resnica.

Na tukajšnjem c. kr. finančnem ravnateljstvu
se zelo boje tuberkuloze, zato so nalepili veliko šte-
vilo dvojezičnih listkov z katerimi se nemško in ita-
lijansko ljudstvo opominja naj ne pljuje na tla. Ker
takega opom na v slovanskem jeziku ni, je slav. c.
kr. finančno ravnateljstvo ali prepričano, da se Slo-
vanov „jetika ne prime (torej smo tudi s te strani
privilegirani), ali pa isto ravnateljstvo Slovanom do-
voljuje predpravo pljuvanja koder jim drago! Slo-
vani torej lahko v c. kr. finanč. poslopju kar pljujejo,
naj se po tem c. kr. finančno ravnateljstvo prepriča
koliko Slovanov prebiva v Trstu in okolici.

Slavnost v Dolini. V nedežo dne 13.
t. m. se je vršila v Dolini slavnost petindvajsetlet-
nice taborja v Dolini, po programu, kakor smo ga
v zadnji številki pričeli.

Deževno vreme je zaprečilo prihod mnogoka-
terim, a vzlic temu se je v Dolini zbralo okoli
2000 oseb. Crkveni del slavnosti je izvršil veleč.
gosp. dekan Josip Zupan. Slavnostni govor je iz-
rekel — namesto bolanega posl. g. Spinčiča — de-
želni poslanec in dekan v Oslu g. Josip Kompore.
Govorilo je pri banketu in na slavnosti več govor-
nikov, kateri so vsi povdarjali potrebo skupnega
delovanja Hrvatov in Slovencev. Med govorniki se
je oglašil tudi g. A. Trobec iz sv. Ivana pri Trstu,
kateri je tudi v taborju leta 1878 pričujoč bil in
govoril. Slavnost se je vse skozi izvršila redno in
je medsebojno veselje bilo presrečno. Le škola, da
je dež pokvaril boljše razvitje veselice in omejil
udeležbo.

O tej priliki se je v korist družbe sv. Cirila
in Metoda po 10 vinarjev prodajala brošurica
sadržajoča govore izrečene v taborju leta 1878,
teh je še nekaj na razpolago.

Nemčija v Ljubljani. Po porazu Nem-
cev v trg. bolniški blagajni v Ljubljani so začeli
kranjski Nemci silno dvigati svoje grebene. Ultra-
germansko-židovsk graški „Tagblatt“ je kmalu po
slovenski zmagi pisal, da bodo Nemci zdaj vedeli,
kaj jim je storiti v Ljubljani. To se pravi: delati
sovražne naklepe proti domačinom in jih izvrševati!
Vse to, ker se jim v *enem* slučaju ni posrečilo s
krivico in tolovajstvom prodreti proti Slovanom!
Lepo kulturno ljudstvo to! In te svoje naklepe so
že začeli izvrševati. Preteklo nedeljo so v kazini
ustanovili novo pangermansko društvo „Trutzburg“,
katerega ime že pove, da mu je namen *kljubovanje*.
Zdaj poroča „Tagesspost“, da ustanove Nemci v
Ljubljani nemško učiteljske za dekleta, iz katerega
bodo izhajale nemške učiteljice, ki bodo potem do-
bivale službe učiteljic po deželi v svrhu ponemče-
vanja slovenske mladine; v tem zavodu bo pouče-
val zloglasni pruski hujskač profesor na realki Binder.
Dalje hočejo ustanoviti tudi nemško *dekliško*
trgovsko šolo v namen potujčevanja slovenskih tr-
govin in še kaj več, česar je v — ženski oblasti.
Ta prefrigana nemška nakana ima to ozadje, da
naj bi se čez kaj časa nastavljal v trgovinah žen-
ske prodajalke kot ceneje moči ter bi izrinile možke,
kar se že zdaj mnogokrat dogaja. To se bo godilo
iz maščevanja nad možskimi trg. pomočniki, ki so
se predrznili na omenjenem občnem zboru biti v
večini ter kot taki pojaviti svoj narodni čut s tem,
da so naravno zmagali proti pruski oholesti. Kako
nezanesljive so ženske v narodnem oziru, to se žal
jako občutno kaže baš v ljubljanskih trgovinah. Za
izvestne dobrote bodo trgovske pomočnice dobro
orodje v rokah nemških trgovskih napadalcev slo-
venske posesti. Ti načrti, katerim j h sledi še več,
niso nič drugega nego drzen nemški napad na sre-
dišče Slovenije. Naš domači — prepir sovražnik
izrablja prav čvrsto ker si upa uprav v naš sredi
ustanovljati svoja kljubovalna zavetišča. Duša vse-
mu temu napadalskemu gibanju pa je imenovani
profesor Binder. To človeče menda noče poznati
onega nemškega pregovora, ki pravi: „Der Krug
geht so lang zum Brunnen, bis er bricht“. Ako
nemška predrznost ne bode hitro pretrgala svojega
izzivalnega delovanja, se bodo Slovenci morali po-
služiti orožja, ki je v takih rečeh jedino izdatno.
Naj Binder zveže še tako debel nemški voz, slo-
venska sekira ga bode — presekala!

Občni zbor „Zavoda sv. Nikolaja“ boče v nedeljo, dne 20. septembra 1903. v lastnih prostorih ul. Sette fontane (vhod na novi cesti k vojašnici).

Dnevni red: 1. Porčilo tajnice. 2. Poročilo voditeljce. 3. Čitanje in odobrenje računov. 4. Razni predlogi in nasveti. 5. Volitev novega odbora. Začetek občnega zbora točno ob 4. uri pop. Po občnem zboru je veselica z sodelovanjem vojaške godbe, in iz prijaznosti društva „Kolo“, dram. odsek pevskega društva „Slava“ in raznih izvršujočih članov. Med veselico deluje šaljiva pošta.

Obrambna zveza tržaških tržnih težakov. Vodstvo te zveze poslalo je vsem tukajšnjim trgovskim trdkam sledečo okrožnico:

Cenjena trdka!

Gotovo Vam je znano, kako se je na tukašnjem trgu zadnja leta pomnožilo delo in kako je, vsled spremenjenega in vedno rastočega obrtnega in trgovinskega razvoja naše mesto začelo privlačevati delavce od vseh strani.

Ako ti pojavi na eno stran dokazujejo krepko življenje naše trgovine, prinesejo so pa domačim težakom uničevalne posledice, posebno pa onim, ki so bolj izpostavljeni konkurenčnemu boju.

Odveč bi bilo razpravljati o kakovosti teh ali onih težakov. Gotovo je, da tujec predstavlja konkurenco na delavnem trgu in dejstvo je, da se morajo domači težaki vsled te konkurence zadovoljevati s par dninami na teden, ako ne ostajajo popolnoma brez dela. Te razmere so jih prisilile, da so se združili in nastala je „Obrambna zveza tržaških tržnih težakov“, čiji odbor ima čast, da je odposlal to okrožnico.

Zveza nima nikake politične tendence in njer jedini namen je ta, da preskrbuje delo svojim članom, da dviga njih samozavest ter ugled in da jim sploh zagotovi tisto pravico do dela, ki v prvi vrsti pripada domačim delavcem.

Podpisana prosi v ta namen pomoč spoštovanega trgovskega stanu in apelira na domovinski čut cenjene trdke, da bi ista blagovolila iti na roko „Obrambni zvezi tržaških tržnih težakov“ s tem, da bi se posluževala dela njenega odbora, ker je lahko gotovo, da bo isti najstrožje nadzoroval delo vzvinih članov.

Na ta način stori cenjena trdka pravičen čin zdravega tržaškega patriotizma.

V nadi, da dobi ugoden odgovor, beleži z največjim spoštovanjem

Obrambna zveza
tržaških tržnih težakov“.

Načelnstvo zveze istočasno obvešča mestne trgovce, da bodo člani „Obrambne zveze“ imeli numerirane izkaznice s predsednikovim podpisom in društvenim pečatom.

Dutovlje na Krasu. Kar smo vže več let si želeli, da bi imeli lepo slikano cerkev, se nam je letos spopolnilo. Predzadnjo soboto zvečer so nam veselo naznanjali topiči in narodna zastava raz zvonika, da je naša cerkev doslikana in da so isti večer imeli slikarji prav dober „likof“ pri našem duhovniku.

Cerkev so slikali štirji slikarji: jeden iz Komna na Krasu in trije iz Belokrajne, od koder je doma naš dušni pastir. Slikar iz Komna je slikal samo podobe, ostali tri pa ornamentiko in vse drugo. Delali so 24 dni od ranega jutra do večera.

Ornamentika v presvetem (presbiteriju) je tako lepa, da gledalca kar očara. Vedno se mu dozdeva lepša. V tem delu cerkve so štiri podobe. Na moški strani v niši pri oltarju je naslikan sv. Ciril, na ženski strani pa sv. Metod. Sliki ste malih nišah ter celi: Dalje na moški strani v oboku nad oknom je doprsna slika Presv. Srca Jezusovega, na nasproti ženski strani pa doprsna slika Pres. Srca Marijinega. Vse omenjene štiri podobe se kaj lepo podajo med krasno ornamentiko. Vse je v najpopolniji simetriji ali proporciji.

V ostali cerkvi, ki ima tri ladije: srednjo visoko in 2. stranski bolj nizki, je ornamentika tudi lepa, no ne tako bogata, kakor v prezluteriju. V tem delu cerkve je pa 19 slik (podob). V polukrogu mej prezbiterijem in ostalo cerkvijo je naslikano Češčenje Presv. R. Telesa: monstra in dva angelja, ki častita kleče s sklenjenima rokama Presv. R. Telo. Na oboku srednje ladje so 4 slike: 1) sv. Luka, 2) sv. Jurij na konju, patron cerkve, 3) Presv. Trojica, 4) sv. Marko. Prva slika je nova; ostale prenovljene.

Pod slikama sv. Luke in sv. Marka je tudi napis, da vemo, kateri je Luka in kateri je Marko.

Na zidovima mej srednjo ladijo in stranskima ladjama je pa 11 doprsnih slik in sicer na moški strani:

1) Sv. Matija, 2) sv. Pavelj, 3) sv. Jakob starši, 4) sv. Tomaž, 5) sv. Jernej, 6) sv. Simon. Prva teh slik je nova druge so samo prenovljene. Na ženski strani je pa 5 slik: 1) sv. Peter, 2) sv. Andrej, 3) sv. Janez, 4) sv. Filip, 5) sv. Matij. Pod vsako teh slik je tudi napis.

Na kornem zidu ki gleda proti velikemu oltarju, so tri nove tudi doprsne slike s podpisom 1) sv. Jakob mlajši, 2) sv. Cecilija, patrona orgljavcev in 3) sv. Tadej. Tako imamo sedaj slike vseh apostolov.

Pod korom v sredi je naslikano Oko Božje, na jedni strani Ime Jezusov, na drugi strani pa Ime Marijino.

Tako smo v kratkem omenili našo slikarijo. Vse delo stane 560 kron. Hrano smo dragovoljno dajali slikarjem mi boljši občnarji z stonj na prs njo našega duhovnika. Hotela je sicer šestorica naših liberalčkov nas spuntati naj bi ne dajali hrane slikarjem, ali mi nismo hoteli poslušati liberalcev, dobro vedoč, da se cerkev ne bo slikala, ako ne damo mi hrane, ker bino bilo denarja za hrano. Liberalci so povsod jednaki; sami ne storijo nič dobrega, pa tudi drugim branijo dobro delati. Taki so ti fentani liberalci! Bog jim odpusti vse njihove grehe; sv. Duh naj jih pa obilno razsveti.

Tudi stanovanje so imeli slikarji brezplačno, in sicer za časa počitnic v šoli z dovoljenjem e k. okr. šol. sveta, zadnjih pet dni pa v občinski pisarni. Le na ta način se je moglo slikanje izvršiti.

Kar se pa tče omenjenih 560 kron, je zapustil naš ranjki duhovnik Antun Kun 360 kron za notranjo olepšavo naše cerkve liberalci ni še nobeden nič zapustil; mi smo darovali 63 kron, nekaj se je prihranilo mileščine, nekaj pa so darovali dobri ljudje, katere je pisмено prosil naš duhovnik. Tako n. pr. bratje Loser v Trstu so dali 30 kron, od drugih blagih serc pa še pričakujemo da bodo dvli kakšno kronico, kakor so bli prošeni.

Se združenimi močmi se veliko doseže. Mi klerikalci smo se združili in sedaj imamo lepo cerkev. Liberalci so nas pa hoteli razdružiti in da smo se jim vdali, bi imeli še vedno grdo hišo božjo. O ti grda liberalna zalega! Sama ne stori nič dobrega, a še nas hoče prečiti v dobrih delih. Sami smo se letos prepričali, da je liberalizem velik nič, zato, nas veseli, da je pri nas samo 6 liberalcev. O da bi kmalu ne bilo niti jednega. Iz mej teh 6 liberalcev se jeden bolj boji duhovnika, kakor huddbni duh križa. Kedar bi imel srečati duhovnika, beži na stran, magari tudi v koprive ali celo v terenje, samo da mu se izogne. Kedar se pa ne more nikamor ugniti napravi „Kehrt eueh“ in beži nazaj. Pa naj še kdo reče, da niso liberalci duhoviti in olikani. Pa tudi cerkve se boji omenjeni liberalci, dasi je ista selaj lepa. Je res bogaboječ

Tudi naše novo občinsko starešinstvo izvrstno deluje. Napravilo je nove zlebe v občinski vodnjak, kar je stalo 600 kron. Sedaj se kopa že za velik rezervar vode, a prejšni se bode lepo obzidal in na vrhn kurni še šolezom zvezali. Ta rezervar je dalo prej tudi očistiti ne z majhnimi stroški.

Liberalci vse to gledajo in si šepetajo: Mi pa nismo nič napravili. Tako je minula slava tudi liberalizma. Vse mine na svetu.

„Ti šentani klerikalci imajo več v peti, nego mi v glavi!“ Tako je sedaj ispoved liberalcev.

Ko smo omenjali cerkev, pa ne smemo reči, da je vže vsa lepa. Res se je lani ravno v tem času popravil zvonik, popravila streha napravila nova okna, pobelila cerkev od zunaj kar je stalo 913 kron a letos olepšale stene od znotraj; no še je dela. Treba je novih klopi, novega križevega porta, prenoviti stranska oltarja in prižnico. Ko se vse to izvrši, tedaj bo cerkev še le primerna svojemu svetemu namenu.

Da bi se vse to saj v par letih naredilo, želimo vsi klerikalci na veliko žalost liberalcem, ki le razdirajo, kjer le morejo.

Dolgo časa smo imeli hudo sušo in trpeli pomankanje vode. No 10 t. m. nam je dobri Bog poslal dežja. Bodi mu prisrčna zahvala.

Letina letos dobra, le vina pol manj nego lani. Trtna uš je letos vel ko trt uničila, treba bode pridno koj sad ti ameriksanske trte, drugači bomo par let brez vina, a tedaj gorje Krasu!

Koder pojde nova železnica, že sekajo dreve. Dva inženirja sta že pri nas nastavljena. Kolodvor bode na neprimernem mestu in predaleč od Dutovlj, kjer se križajo ceste. Napravili smo rekurz, a so na ga vrgli v koš.

Teško se je boriti z močnejšim.

Tudi klerikalci moramo imeti včasih smolo. Smo tudi ljudje.

Iz Trsta nam pišejo: Davno je že kar ste prejeli zadnji dopis iz Zavoda sv. Nikolaja: Pozabil je že marsikdo na naš zavod češ: Čuti ni ničesar o njem, mogoče spi, ali pa je zaspal spanje pravičnega.

Ali temu ni tako! Zadel je res nas marsikaka neprijetnost. Bil je vsled nakupa hiše in popraviljanja iste, res v hudih stiskah — in za popolnitev vsega ponesrečila sem še jaz.

Meseca decembra lanskega leta sem padla tako nesrečno da ni bila le nevarnost da mi odrežejo nogo; pač pa so celo zdravniki sami dvomili

nad mojim življenjem. Cela dva meseca sem visela med življenjem in smrtjo.

Polagoma se mi je jelo zdravje boljšati — tako da sedaj sem ako ne popolnoma zdrava vsaj iz nevarnosti. Ta nesreča me je še bolj utrčila, ter mi je dala novih moči da uztrajam vkljub ovirom in neprjetnostim, katere so me trle čez štiri dolga leta — Da! jaz in zavod sva hvala Bogu prestala britk h skušnjaj; zato pa sedaj zavod sloni na krepki podlagi bolj kakor kedaj poprej. V moji nesreči preprečila sem se da je veliko blagih ljudi na svetu.

Kako dobro mi je delo, ko sem ležala na smrt bolna, imeti okrog sebe blage sočutne ljudi. Veselila sam se kakor malo dete (onih dnevov ko se smejo obiskati bolniki), ker ti dnevi bili so zame največjo tolažba. — Mislite si biti smrtno bolan in videti si obkoljen, blagih in plemenitih znancev in prijateljev — katerim že iz obraza čitate — da sočustvujejo z Vami in bi Vam srčno radi olajšali trpljenje in britkesti — Da, še več! Videla sem ob sv ji postelji resne moške da so skrivali otirali solze. Ali — videla sem te solze, dražje so mi ble nego najdražji biseri. Da, te dragocene bisere ne hrani zemlja; pač pa se moraju poroditi le v blagi in plemeniti duši. Da, ko sem se že ločila od zemlje, ločila od blagega soproga, jokajoče deče — ko je že smrt stegala po meni svoje krute roke, ter sem se jej že popolnoma udala — prihitel je angel sočutja, ter me je strgel smrti iz naročja in me je vrnil potrti družini in j kajočim gojenskam. Vrnile so se mi nove moči in zdravilje se mi je jelo polagoma vračati. Sedaj dasi nisem še popolnoma zdrava — ali upam v božjo previdnost popolnoma, ter sem prepričana da se mi isto polagoma vrne, ter se hočem z vsemi silami posvetiti v blagor gojenk.

Braniti jih hočem pred vsako krivico. Solze zapuščenih gojenk, dale so mi novih moči da uztrajam v svojem težkem poklicu. Kda mi bode potrta duša, spomnila se bodem na te dragocene solze udanosti in ljubezni in odleglo mi bode. Zavod je zidan na britkih izkušnjah in trudopolnem delu; solze ljubezni so zaivala mukopolni trud; zato pa bode raste in cvetel narodu v ponos.

Da, naš zavod nima mecenatov iz odličnih krogov nema podpore aristokratov in aristokratinj. Slavo ne žanje niko kdor deluje v njegov blagor; pač pa ima nekaj kar nemajo druge ustanove. Mecen mu je skupni narod slovenski! Ima duševne aristokrate, kateri se ne dajo meriti z rojenimi aristokrati. Ti niso plemenitaši po rojstvu pač pa so plemeniti po duhu in srcu.

Ti skromni slovenski plemenitaši ne iščejo ne časti ne slave, ter žrtvuj jo vse v blagor bližnjega z trdnim prepričanjem da delajo dobro, ter služijo domovini s tem da podpirajo službujoče slavenske mladenke.

Zavod sv. Nikolaja ni nikako privratno podjetje; pač pa je last naroda slovenskega.

Dolžnost naša torej je, da to last čuvamo da nam je nihče ne vzame; pač pa skrbimo da prospeva gmotno in duševno.

Letos slavi zavod obletnico otvoritve „Dekliškega doma“; kajti tako ga nazivajo drugo-odci in tudi mladenke same.

Pripravljajo se z vso vmeno, ter so me celo prosile ako bodo smele streči gostom pri veselici. Se ve da sem im obljubila z veseljem. Pridite torej vsi nijedan naj ne izostane, kdor je naš in čuti z nami. Omeniti mi je tudi da bode pelo društvo „Kolo“ in svirala bode vojaška godba. Dilentanti od Sv. Marije Magdalene skrbeli bodo da zabude zdravi humor z igro „Dva gospoda pa jedan sluga“. Sploh je vrejeno vse da naši — se bodo čutili dobro med nami. Zmagoslavca.

Rudniško bogatstvo Rusije.

(Konec)

Za rudokopno otvorenje Sibirije bode v bodočnosti igrala jako važno vlogo tudi velika vodna cesta, ki bode tekla skoro vzporedno z veliko sibirsko železnico, le bolj severno.

O tem se poroča:

Okoli leta 1880 so pričela dela za kanalsko zvezo mej obema velikima rečnima tomunoma Oba in Jeniseja. Od Kneti, ki je obrečje velikega Oba se je zgradil Kanal do malega in velikega Kaza (stranska reka velikega Jeniseja). Po tem kanalu bo mogoče zapadno od reke Ob n tri v uralsko pogorje, vztočno pa ob Jenisejskem obrežju notri čez Bajkalsko jezero, (torej čez vso zapadno in osredno Sibirijo) voziti z brodovi v daljavi čez 2800 kilometrov. Ob sedaj v Rusiji vladajči epidemiji graditi prometna sredstva, se je pričel izvrševati tudi ta ogromni načrt za kateri je zopet vlada dala 10 milijonov rubljev podpore. To usodno cesto zgrade zaradi tega, ker je sibirsko železnica predraga za mnoge manj vredne produkte v vzhodni Sibiriji. Po

tej poti pa bo mogoče izvažati celo žito iz omenjenega dela Sibirije. Koliko vrednosti pa utegne postati ta vodna zveza za prevoz rudarskih izdelkov iz severne Sibirije, postane še le jasno, ko čujemo, da r.p.p.agajo okraji Turuhansk in Jenisejsk z ogromnimi zakladi železa in bakra, rudnate soli, grafita in razsežne zaloge premoga; ter da se v mnogih krajih nahajajo velko dragega kamna kakor jaspisa, agata, onikta, potem kamenene smole itd. Zlasti krasen in izboren pa je turuhanski grafit. Konečno je treba omeniti, da so ob dolenji Tugunski razkriti celo lepi zakladi malahita in asbesta. Nemcem se že sline cedé po tem rudniškem bogastvu Rusije in se jako pridno uče — ruskega jezika, s pomočjo katerega se bode rudniškim strokovnjakom odprl v Rusiji pravcati raj na zemlji. Ta migljaj naj bi vendar zapazili tudi slovenski rudarji, da se prvi pridno uče rusčine, drugič pa da se izpopolnjujejo v rudniških strokah, potem pa hajd v Rusijo, kdor le more! Ondi je še raj odprt Slevanom dčim je Amerika že izmolzena. Ne čakajte vendar, da se Nemca vse polno nabaše v Rusiji, kjer si bode polnil žape z slovanskim bogastvom, pri tem se pa še rogal in prežetno od vrha doli gledal na Slovana. Rusija Slovanom! Nemcu ne sme biti prostora v bogatih slovanskih zemljah!

Slavo bogastvo se otvarja v Sibiriji, ki je večja ko vsa Evropa, a zdaj se čuje nove glasove, da je tudi v Mandžuriji in Mongoliji ogromno zakladov v zemlji. Več ruskih kapitalistov je od kitajske vlade dobilo koncesije za kopanje zlata, srebra, dragih kamnov itd. Zlasti veliko zlata je v Mandžuriji, a v severni Kitajski ja sila veliko premoga. Severno mandžurska denarna družba je dobila koncesijo za kopanje zlata v obrežju 58 000 štirjaških vrst t. j. 66.004 □ kilom., katero ozemlje seže od Aiguna do Kumare in od Kumare do Arguna.

**

K temu članku dostavljamo še iz lastne inicijative, da je tako iz gospodarskih kakor i političnih ozrlov zelo nespametno in kratkovidno, da se avstrijski Slovani, osobito pa Slovinci in Hrcatje tako malo brigamo za to, da bi se izseljevali v Rusijo ter da prepuščamo sovražnikom slovanstva, da okupirajo to bogato slovansko zemljo! Od nas in iz Hrvatov vse dere v Ameriko in le v Ameriko za Rusijo — se nikdo ne zmeni! Na Slovenskem je dovolj agentur za izvažanje ljudi v Ameriko, kje pa je kak cucek od agenta, ki bi imel nalogo spravljati ljudi v Rusijo? Zdi se nam temveč da so vse te „amerikanske agenture“ v službi naših zvutih pol. nasprotiukov. Kaj nas čaka v Ameriki? Ondi imata veliki upliv Nemec in Anglež. Že danes pisano gledata slovansko naseljenje v Zjed. državah. Čez noč pa se utegne pripetiti, da pod tem uplivom ameriška vlada prepove Slovanom vsako svobodno politično gibanje. To bode potem polit. smrt za amer. Slovane. To možnost treba imeti pred očmi in se je — bati. Mej tem, ko se mi tlačimo v tujo Ameriko, pa oblega Nemec slovansko Rusijo ter požre ondi vse najvažnejše gospodarske točke. Ko dovrši to svoje delo tedaj nastopi katastrofa in Slovani bomo na cesti zasmehovani od zvutih švabov. Nemec danes ne stori koraka da bi ne delal politike. Proti nemškemu navalu stopimo v bran Slovani na vseh koncih in krajih, da ne bo prepozno!

Naše slov. časopisje se kar nič ne briga za to perečo zadevo. Dolžnost pa nam je, prav v časopisju začeti akcijo za seljenje v Rusijo. Čm prej naj se ustanovi agentura za to seljenje v državo, ki je naša matica slovanska in kjer niti politično ne bomo izgubljeno! Snujmo pridno ruske krožke! Merodejnik pa naj stopijo v dotiko v Rusiji da se ondi prične bolj protezirati Slovana nego Nemca. Na delo torej! Ured. „N. L.“

Na prodaj

je hiša v Rojani št. 220 lepo stanovanje in vit, kdor želi kupiti lahko jo ogleda, več pove Jernej Filipič, Cerkovnik Ledince pošta Žiri (Kranjsko).

Sprejme

uradniška družina v Trstu na hrano in stanovanje dva dot. jednega dijaka. Soba zračna, hrana tečna, nadzorovanje in pomoč pri študijah. Kje pove upravništvo „Novega Lista.“

V soboto dne 5. septembra

je otvoritev

dalmatinske gostilne

z vrhom

AL BUON RITROVO

(Prijetno shajališče)

v ulici Stadion št 19.

Točila se bodo prava dalmatinska **omiška** vina:

Vino črno navadno	lit. po 32	nvč.
Opolo	" 36	"
Pivo najboljšje vrste	" 24	"

Dobi se vedno po domače pripravljena jedila. — Za obilen obisk se priporoča udani

lastnik.

Okrepljujete sredstvo
za slabice, slabokrvne i operabljujete se
Sredstvo za prijavu leka, za jecanje žvaca i pohojšanje krvi.
Izvrstan ukus.
Preko 1200 liečničkih priznanica

J. Serravallo — Trst-Barcola.

Prva kranjska z vodno silo in
turbino

delujoča

tovarna stolov

tvrdke

FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranj-sko.

priporoča sl. občinstvu, prečist. duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, naslonjače, fotele, vrtno stole, gugalnike i.d. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljudno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz traja.
Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenke z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.
Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust.

Restauracija „Alla Stazione“

J. Jaklitsch-a

Trst, Kolodvorski Trg (Piazza Stazione)
Izvrstna kuhinja. — Dobra vina i pivo. — Umerene cene

Prihod in odhod vlakov.

Kolodvor Sv. Andrija

Odlazak iz Trsta.

6.30 pr. p.	Za Herpelje, Divaču, Ljubljano, Beč.
8.20 "	Za Herpelje i Pulo (samo u četvrtak).
8.45 "	Za Herpelje, Divaču, Rovinj, Pu'u
9.50 "	Za Kopar, Buje, Poreč.
4.30 po p.	Za Herpelje, Divaču, Rovinj, Pulo, Beč.
7.10 "	Za Kopar, Portorose do Bujah.
7.45 "	Brzovlak za Pulo, Divaču, Villach, Beč.

Nedjeljni vlak.

2.30 po p.	Za Herpelje, Divaču.
Dolazak u Trst.	
8.30 pr. p.	Iz Kopra, Portorose, Bujah.
9.35 "	Iz Pule, Rovinja, Divače, Beča.
11.25 "	Iz Herpelja, Divače, Ljubljane, Beča.
4.55 po p.	Iz Bujah, Portorose, Kopra.
7. — "	Iz Pule, Rovinja, Divače, Ljubljane.
9.55 "	Brzovlak iz Pule, Rovinja, Divače, Beča.

Nedjeljni vlak.

9.25 na večer	Iz Divače, Herpelja.
---------------	----------------------

PRVA

slovenska zaloga pohištva

iz odlikovanih in svečovnoznanih tovarn
mizarске zadruge v

Gorici in Solkanu

prej

ANTONA CERNIGOJ-A

se nalaja

V TRSTU

Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra)

Konkurencija nemogoča ker je blago prve roke

Ivan Semulič

TRST

trg. Belvedere šte. 10.

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici, kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva

za mnogoštevilne naročbe. — V zalogi ima vsakovrstnega pohištva najfineje in druge vrste iz trdega in belega lesa. Cene so merne in postrežba poštena in natančna.

TISKARA DOLENC

(Fran Polić)

TRST — ulica San Francesco št. 14 — TRST

Telefon št. 677

izvršuje vsakovrstne tiskarske naročbe, tiskovine in knjige za urade, občinske in župnijske uprave, trgovce, obrtnike in posameznike in sicer: Račune, omote (couverte), listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, faktur, opominjalnic, dopisnic in nadpisov na pisma.

V zalogi ima hrvatsko-slovenskih tiskovin za račune crkvenih uprav, glavno knjigo dolžnikov in male knjižice za dolžnike v katere se vpisuje vplačevanje dolga. Potem tiskovine v latinskem jeziku za crkvene matice:

Liber Baptizatorum, Defunctorum, Copulatorum, Status Animarum, ter za izpise iz matic: Fides Matrimonii, Testimonium Status liberi; Nota, Testimonium denuntiationum matrimonii itd.

Prevzame naročbe za vezanje knjig za urade in za posameznike.

Izvršuje vsakovrstne tiskovine

Izvršuje vsakovrstne tiskovine